

ÚK
P E D

Elektronické informační zdroje:

Využití pro studium a výzkum

Leden 2020
Petra Hromádková

Teoretická část

- Rozdělení informačních zdrojů
- Zásady vyhledávání
- Rešeršní strategie
- Odkud přistupovat

Praktická část

- Vyhledávání v discovery
- Seznam e-časopisů na MU
- Ebsco eBooks

Rozdělení informačních zdrojů

Forma

- Tištěné (papírové knihy, časopisy...)
- Elektronické (on-line časopisy, databáze...)

Oborové zaměření

- Jednooborové (ERIC)
- Multioborové (Ebsco, JSTOR, ProQuest...)

Obsah

- Primární (plnotextové)
- Sekundární (abstraktové, citační)
- Terciární (databáze databází, rozcestníky)

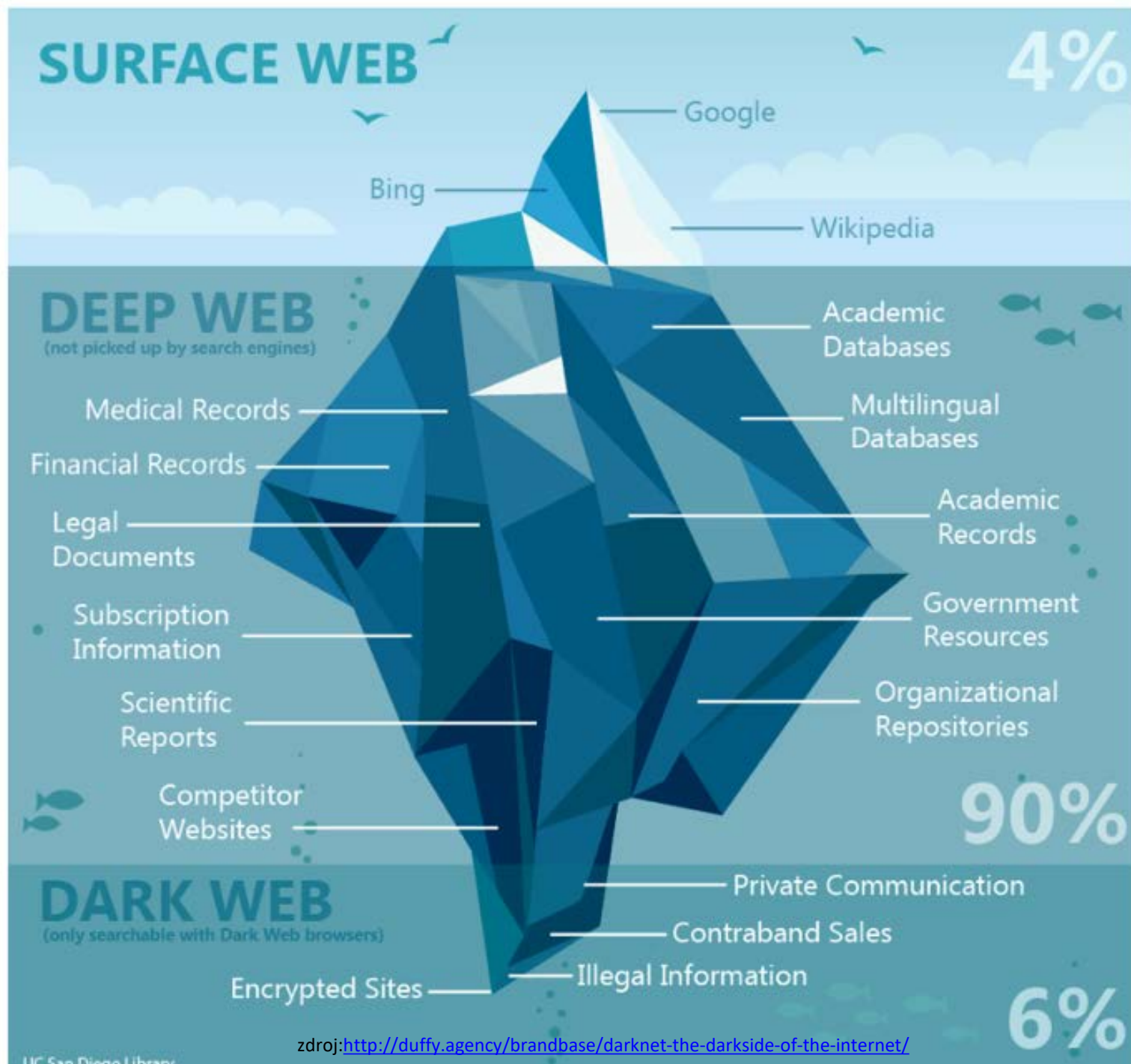
volně dostupné

- velké množství informací
- kvalitní i nekvalitní → nutné ověřovat důvěryhodnost (autor, stáří, kvalita)

licencované

- záruka kvality informací
- lepší vyhledávací možnosti
- personalizované funkce
- finanční náklady

Informace
on-line

zdroj: <http://duffy.agency/brandbase/darknet-the-darkside-of-the-internet/>

1. definovat téma – **CO** chci hledat

„Problém je poznat, co je problém.“ A. Einstein

2. volba vhodného zdroje – **KDE** hledat

3. tvorba rešeršního dotazu – **JAK** hledat

1. (klíčová slova, kombinování pomocí
2. operátorů, používání zástupných znaků)

4. úprava dotazu (zužování X rozšiřování)

příliš mnoho výsledků → přidám omezení
příliš málo výsledků → zruším omezení

Klíčová slova

- **Podstatná jména**, omezeně přídavná jména a slovesa
- Předložky, spojky, zájmena = stopslova nepoužívat
- Formulovat otázku

Téma: Vliv volnočasových aktivit na kvalitu života dětí se zrakovým postižením
~~Vliv~~ volnočasových aktivit ~~na~~ kvalitu života dětí ~~se~~ zrakovým postižením

Klíčová slova:

Volnočasové aktivity

Kvalita života

Děti

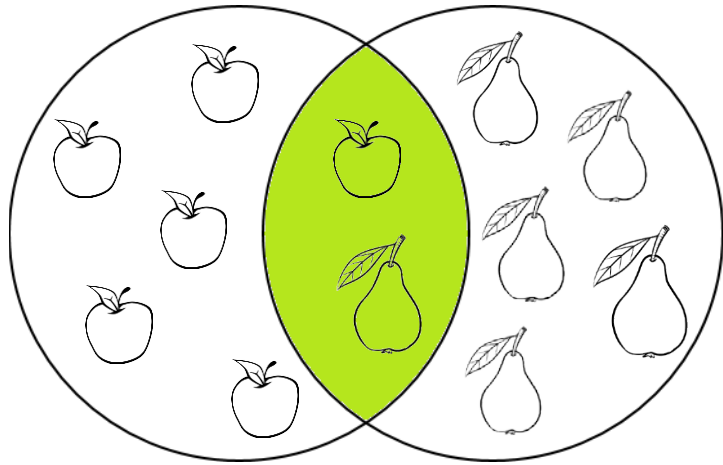
Zrakové postižení

Nadřazené X Podřazené termíny

Anglické ekvivalenty

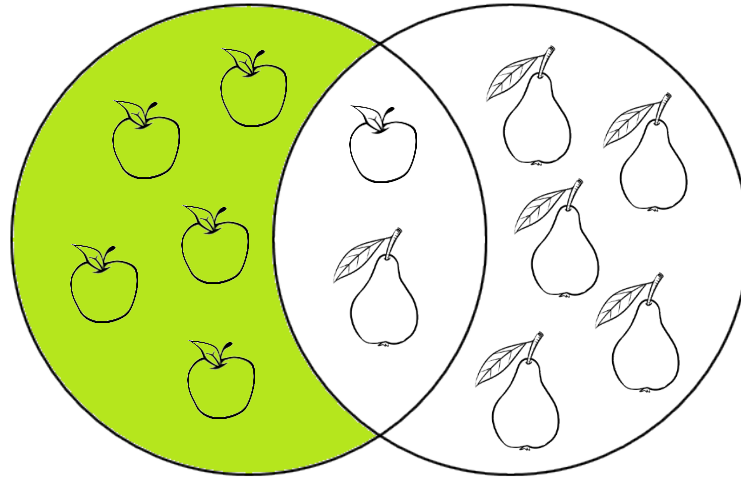
Vztahy mezi pojmy

Booleovské operátory

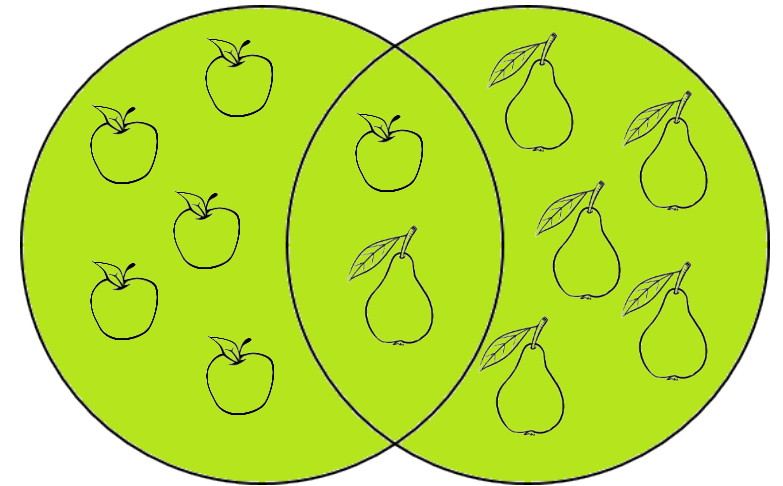
AND

education AND children

NOT

education AND children NOT mental disorder

OR

education OR learning

Proximitní operátory

Upravují vzdálenost slov od sebe:

NEAR

N3 hledá termíny vzdálené od sebe
max 3 slova od sebe v jakémkoli pořadí

WITHIN

W3 hledá termíny v přímém pořadí

Zástupné znaky (wild cards)

- # col#r (color/colour), p#diatric (pediatric/paediatric)
- * pedagog* (pedagog, pedagogika, pedagogický...)
- ? Ma?er (Majer/Mayer), univer?ita (univerzita/universita)
- „“ „sociální pedagogika“

*V různých zdrojích různé znaky, proto nutno vždy prostudovat nápovědu daného zdroje.

- **Strategie stavebních kamenů:** jednotlivá klíčová slova spojují pomocí booleovských operátorů a „stavím“ dotaz
- **Rostoucí perla:** dotaz formulují velmi jednoduše a srze jednotlivé výsledky se dostávají k dalším záznamům
- **Osekávání:** dotaz formulují obecněji a postupným zpřesňováním se dobírají relevantních výsledků
- Pokud výsledky nevyhovují, dotaz doladují pomocí proximitních operátorů, zástupných znaků, filtrů atd.

- Pro zaměstnance i studenty MU přístupné automaticky ze všech počítačů v síti MU
- Mimo MU možno využít vzdáleného přístupu přes EZ Proxy, Shibboleth nebo OpenVPN

ezdroje.muni.cz se službou discovery.muni.cz

- Jedno místo pro vyhledávání [většiny](#) zdrojů celé MU
- Pokročilé vyhledávací rozhraní
- Možnost vytvoření vlastního účtu
- Služba FullText Finder

Praktické tipy

- Práce se složkou – ukládání vyhledávání či jednotlivých článků, jejich sdílení
- Trvalý odkaz – link na konkrétní zdroje nebo i výsledek vyhledávání
- HTML text umožňuje strojový překlad do jiného jazyka a poslech textu v angličtině
- Tvorba alertů – systém jednou za X dní informuje o nových výsledcích
- Tezaurus – např. cognitive disorder → cognition disorders

Kolekce Ebsco eBooks

- Na obrazovce počítače
- Offline ve čtečce, na telefonu s pomocí Adobe Digital Editions – chová se jako výpůjčka na 1-7 dní pro jednoho přistupujícího uživatele v reálném čase

Volně
dostupné

EIZ

Google vyhledávače odborné literatury, open access rozcestníky

 Google
Knihy

 Google Scholar

 WolframAlpha®

OpenAIRE

 DOAJ
DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

journals.muni.cz

- dokumenty, které nejsou formálně publikovány (závěrečné práce, výroční zprávy ...)

invenio.nusl.cz
repozitar.cz
theses.cz

Nový katalog

- Od nového semestru VuFind, běží v testovacím provozu katalog.muni.cz
- Intuitivní čtenářské konto

Dotazy?

Zpětná vazba

Petra Hromádková

hromadkova@ped.muni.cz

infozdroje@ped.muni.cz

tel. 549 49 1667

<http://katedry.ped.muni.cz/knihovna>

 [knihovna.pedf](https://www.facebook.com/knihovna.pedf)

